

Sygn. akt III Ca 1309/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Magdalena Balion - Hajduk (spr.)

Sędzia SO Barbara Braziewicz

SO Marcin Rak

Protokolant Agnieszka Wołoch

po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 2017 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w B.

przeciwko M. M. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 22 maja 2017 r., sygn. akt I C 221/17

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od powódki na rzecz pozwanej 450 zł (czterysta pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.**

SSO Marcin Rak SSO Magdalena Balion-Hajduk SSO Barbara Braziewicz

Sygn. akt III Ca 1309/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 22 maja 2017 roku Sąd Rejonowy w Gliwicach

oddalił powództwo (...) S.A. w B. przeciwko M. M. (1) o zasądzenie od pozwanej 13 588,31 zł z umownymi odsetkami za opóźnienie równymi dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 19 maja 2016 roku i zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 4 817 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Rejonowy ustalił, że powód w dniu 18 maja 2016 roku wypełnił weksel własny in blanco podpisany przez pozwaną na kwotę 14 002,31 zł, wskazując dzień 26 maja 2016 roku, jako datę płatności. Powód wystawił rozliczenie zadłużenia powódki prowadzone w formie karty klienta, w której ujęto daty wpłat oraz kolejne kwoty składające się na zadłużenie. Kwoty naliczanych odsetek z tytułu opóźnienia w płatnościach ujęte zostały w zestawieniu odsetek dziennych.

Sąd Rejonowy oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z dokumentów, które złożone zostały do sprawy w kserokopiach, niepoświadczonych za zgodność z oryginałem przez działającego w sprawie pełnomocnika fachowego, uznając że nie było żadnych przeszkód, by strona powodowa złożyła te dokumenty w oryginale albo w odpowiedni sposób poświadczonych za zgodność z oryginałem odpisach, tym bardziej, iż już w sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana wskazywała na brak dokumentów potwierdzających istnienie zobowiązania.

Sąd pierwszej instancji, powołując się na przepisy art. 6 k.c., art. 232 k.p.c., 3 k.p.c., 227 k.p.c. stwierdził, że powód nie wykazał, iż doszło do zawarcia między nim i pozwaną umowy pożyczki, której zabezpieczeniem miał być weksel in blanco dołączony do pozwu. W odpowiedzi na sprzeciw od nakazu zapłaty przedstawił bowiem jedynie kserokopię dokumentu, która nie może stanowić dowodu z dokumentu w postępowaniu cywilnym. Ciężar udowodnienia okoliczności, że umowa pożyczki została zawarta spoczywa na powodzie. Skoro powód nie sprostował temu obowiązkowi, brak jest podstaw do uznania, że między stronami doszło do zawarcia umowy, na którą powołuje się powód, a której zabezpieczeniem jest dołączony do pozwu weksel. Nie sposób tym samym zweryfikować prawidłowości wyliczenia kwoty wskazanej w wekslu, a tym samym pozwana została pozbawiona możliwości wykazania, że kwota ta została wypełniona w sposób niezgodny z porozumieniem stron. Nie wiadomo bowiem (nie wynika to z treści weksla) czy w istocie weksel dołączony do pozwu zabezpieczał właśnie tę konkretną pożyczkę, z takimi a nie innymi ustaleniami co do kwoty zobowiązania pozwanej i warunków jego spłaty. Nieprzedłożenie przez powoda dokumentu pożyczki i deklaracji wekslowej czyni więc aktualnym zarzut pozwanej, że nie wiadomo czego dotyczy wypowiedzenie umowy, które odwołuje się do abstrakcyjnych postanowień umowy, których nie można w żaden sposób zweryfikować.

Sąd Rejonowy ponadto podniósł, że powód nie wykazał, by doszło do wypłaty środków na rzecz pozwanej. Tym samym nie wykazał, że powstało po stronie pozwanej zobowiązanie do zwrotu wypłaconej kwoty pożyczki, zabezpieczonej wekslem in blanco. Ponadto z przedłożonej przez powoda kserokopii deklaracji wekslowej, która miała dotyczyć weksla dołączonego do pozwu, wynika, że powód mógł wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30 dniowego terminu i wypełnić weksel zgodnie z punktem 11 umowy, po uprzednim wezwaniu pozwanej do zapłaty zaległych rat w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania. Tymczasem powód nie wykazał, by doręczył pozwanej takie wezwanie do zapłaty oraz wypowiedzenie umowy. Tym samym, nawet gdyby uznać, że powód przedłożył dokumenty (które w istocie dołączył w kserokopii), nie sposób byłoby uznać, że cała należność dochodzona pozwem jest już wymagalna (z kserokopii kalendarza spłat wynika, że raty pożyczki miały być płatne do 1 czerwca 2018 roku) oraz że powód prawidłowo wypełnił weksel, wyczerpując procedurę wskazaną w deklaracji wekslowej. Niezasadne byłyby też wyliczenia powoda w zakresie roszczenia odsetkowego, jeśli odsetki naliczone są przez niego od całej kwoty pożyczki (również od kwot składających się na raty dotychczas niewymagalne). Powód nie wykazał także wysokości żądanych kosztów windykacji, które ujął w wekslu. Jak bowiem wynika z punktu 11.2 b umowy powód ma uprawnienie do wpisania w wekslu kwoty w wysokości do 20 % pozostałej do spłaty całkowitej kwoty do zapłaty tytułem poniesionych kosztów windykacji, nie więcej jednak niż faktycznie poniesione przez powoda koszty tej windykacji. Tymczasem powód naliczył z tego tytułu kwotę 2.318,40 zł i w żaden sposób nie wykazał, by rzeczywiście poniósł takie koszty windykacji.

Powód w apelacji zaskarżył wyrok w zakresie oddalenia żądania co do kwoty 4088 zł oraz orzeczenia o kosztach. Zarzucił obrazę prawa materialnego, w szczególności art. 77³ k.c. w związku z art. 243¹ i art. 245 k.p.c. polegające na jego niezastosowaniu i w konsekwencji błędnym uznaniu, iż załączone w toku sprawy przez powódkę pisma, w tym pismo powódki z 18 kwietnia 2016 roku zatytułowane „wypowiedzenie umowy pożyczki” nie stanowią dokumentów, w sytuacji gdy wobec faktu, iż pisma te zawierają informacje w postaci oświadczeń stron, oświadczenia o wypowiedzeniu umowy, wezwanie do wykupu weksla oraz dane umożliwiające ustalenie danych osób, które te oświadczenia złożyły, w związku z czym uznać je należało za dokumenty prywatne, pozwalające na dokonanie ustaleń niniejszej sprawie, naruszenia art. 38 ustawy z 28 kwietnia 1936 roku Prawo wekslowe w związku z art. 61 § 1 k.c. polegające na błędnym uznaniu, że do prawidłowego przedstawienia weksla nie dochodzi przez wniesienie ewentualnie doręczenie pozwu, naruszenie art. 53 w związku z art. 48 i art.38 ustawy Prawo wekslowe przez błędne uznanie, że warunkiem powstania i wymagalności roszczenia wekslowego jest prawidłowe przedstawienie weksla do zapłaty dłużnikowi wekslowemu. Zarzucił też naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 485 § 2 k.p.c. poprzez niewydanie w sprawie nakazu

zapłaty w postępowaniu nakazowym, naruszenie art. 233 § 1, art. 316 § 1 k.p.c. przez bezzasadne uznanie, że w chwili wyrokowania roszczenie nie było wymagalne, art. 233 § 1 w związku z art. 232 k.p.c. oraz w związku z art. dziewięciu a 129 § 1 k.p.c. polegające na przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów i uznaniu że przedłożone przez powódkę odpisy dokumentów nie stanowią dokumentu, które mogą stanowić dowody w postępowaniu cywilnym, art. 227, 232 oraz 233 § 1 k.p.c. przez nieuwzględnienie powództwa z uwagi na niewykazanie przez powoda, iż doszło do zawarcia umowy pomiędzy stronami, w sytuacji gdy powód wykazał w sposób należyty, że do zawarcia umowy doszło w dniu 27 maja 2015 roku, a całkowita kwota pożyczki w wysokości 6000 zł została pozwanej wypłacona.

Powód wniósł o zmianę wyroku i zasądzenie od pozwanej kwoty 4088 złotych z umownymi odsetkami za opóźnienie równymi dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w stosunku rocznym od 19 maja 2016 roku wraz z kosztami procesu ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji w innym składzie. Powód wniósł też o dopuszczenie załączonego do apelacji dowodu z potwierdzenia przekazania pozwanej pożyczki na kwotę 6000 złotych na okoliczność faktycznego przekazania pozwanej kwoty wynikającej z umowy pożyczki w dniu 27 maja 2015 roku. Powód wyjaśnił, iż na żadaną kwotę 4088 złotych składa się opłata przygotowawcza w wysokości 866 t złotych, wynagrodzenie umowne w wysokości 948 złotych oraz kwota wypłaconej całkowitej kwoty pożyczki w wysokości 6000 złotych, pomniejszona o dokonaną wpłatę przez pozwaną w wysokości 3726 złotych.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie mogła odnieść skutku.

Sąd Okręgowy w całości podziela ustalenia faktyczne oraz podstawę prawną przedstawioną przez Sąd pierwszej instancji i unikając zbędnych powtórzeń, przyjmuje je za własne. Sąd Okręgowy na mocy 381 k.p.c. oddalił wniosek dowodowy zawarty w apelacji jako spóźniony, gdyż nie było żadnych przeszkód, aby strona mogła go powołać w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji. Odnosząc się do zarzutów apelacji wskazać należy, że Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił, iż powód w żaden sposób nie wykazał swojego roszczenia. Na uwagę zasługuje fakt, iż przed Sądem Rejonowym domagał się zapłaty kwoty 13 588,31 zł z umownymi odsetkami, zaś w postępowaniu apelacyjnym kwota ta zmalała do kwoty 4088 złotych. Zarówno co do pierwszej jak i drugiej kwoty powód nie przedstawił żadnych dowodów. Powód nie wykazał skąd wzięła się taka zmiana stanowiska, bo z pozwu wynika, że pozwana zapłaciła na rzecz powoda tylko kwotę 414 złotych i zaprzestała regulować swoje zobowiązania zaś z treści apelacji wynika, iż pozwana zapłaciła powodowi z tytułu pożyczki kwotę 3726 złotych. Powód nie wskazał czy po wydaniu wyroku przez Sąd pierwszej instancji pozwana uiszcza na jego rzecz jakąkolwiek kwotę z tytułu zawartej umowy pożyczki.

Wskazać należy, iż w toku całego postępowania pozwana kwestionowała zarówno zasadność jak i wysokości dochodzonego roszczenia i żądała przedstawienia oryginałów dokumentów na mocy art. 129 § 1 k.p.c. Należy podkreślić, że przepis art. 77³ k.c. o formie dokumentowej nie uchyla skutków wynikających z art. 129 § 1 k.p.c. i obowiązku przedstawienia oryginałów dokumentów na żądanie strony, które winno nastąpić bez ingerencji sądu, o czym przypomina Sąd Najwyższy w orzeczeniu z 25 listopada 2015 roku, sygn. IV CSK 52/15.

Skoro z materiału dowodowego wynika, że umowa pożyczki faktycznie została zawarta i pieniądze zostały pozwanej przekazane, bo pozwana dokonywała spłaty tej pożyczki i takie domniemanie faktyczne należy na tej podstawie wysnuć, to koniecznym jest jeszcze ustalenie warunków tej umowy i wykazanie wysokości pozostałego do spłaty zobowiązania oraz jego wymagalności. Pozwana zaprzeczyła treści przedłożonych kserokopii, powód zaś na jej żądanie nie przedstawił oryginałów dokumentów, nie sposób było zatem ustalić tych okoliczności. Nie można pominąć także rozbieżności dat na wekslu i wezwaniu do zapłaty, wątpliwości, które budzi wskazana w wypowiedzeniu umowy kwota i daty wymagalności, a co za tym idzie samo wypełnienie weksla.

Także pozostałe zarzuty apelacji nie zasługują na poparcie. Nie doszło w sprawie do naruszenia art. 485 k.p.c. albo wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym należy to uznania sądu i nie jest obligatoryjne.

Sąd Okręgowy, mając powyższe na uwadze na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako niezasadnioną. O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł na mocy art. 98 k.p.c. zasądzając od pozwanej na rzecz powódki koszty zastępstwa procesowego pozwanej w wysokości 450 złotych, stosownie do wyników postępowania.

SSO M. R. SSO Magdalena Balion – Hajduk SSO Barbara Braziewicz